

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Előfizetési árak: Egész évre 12 k., fél évre 6 k., negyed évre 3 k.
Egyes szám ára 12 fillér. — Megjelenik vasárnap és esütörtökön.

Szerkesztőség: Zombor, Zarándok-utca 7. szám. — Telefon 58. szám
Hirdetések árszabaly szerint számítatnak. Nyilttér sora 30 fillér.

Községek eladósodása.

Budapest, november 7.

A jövő évi községi költségvetések országsszerte össze vannak már állítva és várják a törvényhatósági jóváhagyást. Nem sok jóváhagyáni való lesz rajtuk. Több-kevesebb, leginkább elvi módosítás kapcsán záradékolva ki is jönnek mihamar.

Pedig ha úgy céltul tűzné ki maga elé valamelyik vármegyei ur a községek gazdasági rendszerének vizsgálatát, furcsa dolgokra akadna. Akkor már nem lehetne egyszerű jóváhagyással le tárgyalni a községi budgeteket. Akkor már észre kellene venni, hogy micsoda képtelen szűkölködés, koldusszegénység vigyorog ki a lelketlen rubrikák, fekete számsorok közül. Akkor már gondolkodóba kellene esni a községeket mind közvetlenebbül fenyegető rém: az eladósodás fölött.

A haladó korrál, az igények nagymérvű gyarapodásával, az anyagszerek és munka drágulásával a községek évi kiadási szükséglete is folyvást növekszik. Az a régi patriarchális állapot, mikor a községek vagyonának jövedelme fedezte a kiadásokat, mikor az évi költségvetést fedezetlen hiány s így pótladó kivétel nélkül egybe lehetett állítani, már biblia, már mítos a községi polgár előtt. Ma már úgy áll a dolog, hogy ritka község, hol 30—40%-on aluli községi pótladóval beéri a háztartás. Legtöbb helyt 50—80, sőt 110 percent is szükséges, hogy a községnek anyagi kötelezettségei teljesítéséhez elég fedezete legyen.

Adóssága úgy is jobbára van minden községnek még a régebbi időkbel: a község háza, jegyzői lak építés, arlézi kultúra költségei. A kölcsöntartozás

kamata, fizetési részlete állandó tétel a költségvetésben. Ez más szóval annyit jelent, hogy a község ingatlanai 30—50 évre hatalmasan le vannak terhelve, esetleg a forgalmi érték kétharmadáig, mi a bankkölcsön maximuma. Most jönnek aztán az újabb és újabb szükségletek: állati hullaégető kemence, tanzáslőaljak költségei, iskolák fejlesztése, hogy éppen csak a legkinálkozóbbakat említsem. Mind olyan szükséges, mint a falat kenyér. Viszont az is tény, hogy a szükségletek eme nagymérvű növekedésével szemben egyéb fedezetre, mint a polgárság adóviselő képességére támaszkodni nem lehet. Nos, és a polgár fizet, amíg bír. De jöjjön egy-két ilyen gabonatermő esztendő, jöjjön egy-két ilyen egészségtelen közgazdasági viszonyokkal, mindjárt nem bír. Pedig a pótlékol nem lehet ám elengedni, törölni, mint az állami adó. A pótladónak minden elmaradt fityingje rés a község háztartásában. Így is nagyon sok bevételi hátralék van a községi pótladónál. Néhol, még nem is igen nagy községekben, 7—8 ezer koronát vezetnek át évről-évre. Hiszen, ha a szükségletet is lehetne vezetgetni!

És jő a deficit.

A folyó évi számadásokban már itt—ott fel fogja ütni a fejét. Ugyanis a hirtelen élelbeléptetett 1908.V. t.-c. circa egyharmad részben csökkentette a ház- és földtulajdon után járó másodosztályu kereseti adót. Természetesen az adóalappal az előző évben megállapított százalék szerinti pótladóösszeg is érzékenyen csökkent. Ahol tehát e küllönbözetről pótköltségvetés útján eleve nem gondolkodott a jegyző, bizony fej-törésbe kerül pozitív zárlatot beállítani.

És a növekvő szükségletekkel növekvő bevételi hátralékkal jő a deficit.

És mi lesz ennek a vége? Előbb kis deficit, mit éppen kegyes suskussal el lehet tüntetni, aztán nagyobb, nagyobb és végül a törvényhatósági, állami beavalkozás szüksége, vagy nevezük nevén a gyermeket: a nyilvános fizetés-képtelenség, a csőd.

Jó volna ha egy-egy koponyát gondolkodóba ejtene ez a fenyegető valóság. Addig, még mielőtt in praxi kell számolnunk vele. Talán lehetne valami üdvös községgazdasági ujtással elejét venni a bajnak. Kell is, hogy gondolkodjunk rajta, mert falusi parasztságnak létérdeke forog szóban. Már pedig, hogy az államnak mily készsleges és nagytáboru adózó publikuma a falusi kiscgazdaközönség, az bizonyításra nem szorul, hiszen tulajdonképpen ők a község és községek illetén kóros eladósodásának veszedelmei, ha nem is csupán, de mindenesetre őket sújtanak legérzékenyebben.

Molnár Béla.

Hírek.

* **Katonai kinevezés.** Ófelsége Zwicker Ferenc szabadkai negyedik honvéd huszár ezredbeli alezredest ezen ezred parancsnokává legkegyelmesebben kinevezte.

* **Kitüntetés.** Ófelsége Hegedűs János, zentai oszondőr járásörmesternek buzgó és hű szolgálatát a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

* **Szigoru adóbehajtás.** A pénzügyigazgatóság elhatározta, hogy azoktól az italmérőktől és dohányárusoktól, akik az év végéig adóhátralékuikat meg nem fizetik megvonja az italméresi illetve a dohányárusítási jogot.

* **A segédtanító.** A kultuszminisztertől rendelet érkezett a kir. tanfelügyelőkhöz, melyben kijelentette hogy az államsegélyes felekezeti vagy községi tanító, mindaddig, míg a miniszter állásában meg nem erősíti, csak segédtanítónak tekintendő. A tanítók ideiglenes minőségben való alkalmazását meg nem engedi s a

Ha jót, kellemeset és kristálytisztát akarunk inni, ugy osakis

BÁCSKA GYÖNGYE

savanyúvizet igyunk, mert az jó, kellemes, tiszta és oleső is. Kis üveg 5 krajcár nagy üveg 8 krajcár, nagyobb megrendelésnél 4 és 7 krajcár.

Mindig friss töltés kapható és rendelhető az

Angyal gyógyszertárban.

Telefon 12. szám.

H á z h o z szállítjuk.

Mindenki Bácska Gyöngyét igyék: mert az feltétlenül megóv mindennemű fertőző betegségektől.

nem államségiyes tanítók sem kezdhetik meg működésüket addig, amíg a kir. tanfelügyelő előtt hivatali esküjüket le nem teszik.

* **Füleslabda match.** Az újvidéki főgimnázium válogatott torna csapata 4 tanár vezetése alatt vasárnap Zomborba rándult s a várártéren a zombori gimnázium torna csaportjával füleslabda versenyt rendezett. A versenyben az újvidékiek győztek, arány 1:0. A füleslabda verseny után a múlt évi tornaversenyéről elmaradt staféta futást tartották meg, ebben a zombori gimnázium csapata nyert. A gátfutásban és a kötélhuzásban az újvidékiek lényegesen győzelmet arattak. Az újvidéki torna csapat a délutáni vonattal utazott el.

* **A jövő évi sorozás.** A honvédelmi minster rendeletet hozott a törvényhatóságokhoz a jövő évi ünnepségek előkészítése dolgában. A minster elrendeli az ünnepi lajstromok egybeállítását, úgy hogy mire az országgyűlés a jövő évi létszámot meg fogja szavazni, a sorozási munkálatok kézen legyenek s a sorozás akadálytalanul megkezdhető legyen. A jövő évben az 1888. évi születésűek az I-ő, az 1887. évek a II-ik és 1886. évek a III-ik korosztályába fognak soroztatni.

* **A kulai plébános installációja.** Kersch Mihály, kulai plébános installációja folyó hó 15-én, vasárnap lesz.

* **Zombor város közig. bizottsági ülése.** Zombor város közigazgatási bizottsága e hó 6-án tartotta november havi rendes ülését. Popovics helyett dr. Danninger Adám főorvos jelenti a közegészségi állapotot, mely e hó folyamán kedvezőbbé volt kedvező. Fertőző betegségek különösen a szállásokon fordultak elő, hol vizsgálat is volt ez ügyben. Ott illem hely nincs (réd kell szorítani a szűléseket) s a trágyadomb közel van a kutakhoz (legalább 6 ölnyi távolságra legyen tőlük s közből kutak is furassanak). Meghalt 66, született 84. Boncolás egy esetben ejtetett meg, de ez is a bajosan, mert hullaház Zomborban nincs. Kéri ennek felállítását. Egyenes adóban befolyt 1901. év október hónapban 82.822 korona 66 fillér. Hadmentességi díj 1908. évi október hónapban 255 kor. Bélyeg és jogilleték 1908. okt. 19.423 kor. 95 fl. Fogyasztási és italadó 1908. év október hónapban 7916 korona 66 fillér. Tanító nyugdíj 1908. év október hónapban 190 korona 83 fillér. Országos betegápolási pótdó 1908. év október hónapban 3206 korona 92 fillér. Faragó kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a hatásköre alá utalt ügyekben egyszerű bejelentés tárgyát képező mozzanat nem fordul elő.

* **Az új ipartörvény és az ipartestületek.** Magyarország készülődsé mutatózik országzserte a Budapestben megtartandó országos ipartestületi gyűlés határozatait iránt. A gyűlés revízió alá akarja fogni az új ipartörvényt s nagy általánosságban a következő kívánalmakat óhajja figyelemde vétetni a szombathelyi ipartestületi proposíciója nyomán. Az ipartörvény tekintetében az ipartestületek a kötelező képzést kívánják rendszeresíteni, úgy hogy a képzést illetve vezetői alkalmazása csak az esetben ment fel a képzés alul, ha az illetveztőt társul fogadja. Követeli az ipartestületek, hogy az ipartörvény csakis az ipartestület meghallgatásával és csakis egy iparra legyen kiadható. Ezek a kívánások ellenkeznek az iparszabadság elvével, de azt bizonyítja a tapasztalat, hogy a kisipar érdekének legnagyobb ellensége éppen a korlátlan iparszabadságban, az ez által előlő egészségletlen versenyben keresendő. Az ipartestületeknek a tanonkérdésben elfoglalt álláspontjától kisugárzik az a nemes gondolat, hogy az iparosság szellemi színvonalát emelje mert követeli, hogy csak az lehessen iparstanonok, aki 2 polgárit

vagy legalább 6 elemű végzett. A három éves tanonchidó után csakis az legyen felszabadítható, aki tanonvizsgát tett és öndöntő elöt köthets az iparos mes ervizsgálat telt. Ez ugyan lészólag közeledés a öhrrendszer felé, de csak látszólag, mert végeredményében az iparosság szellemi színvonalának, életképességének emelésére szolgál. Az ipartörvény revíziójának kérdésében a zombori ipartestület magatartását nem ismerjük, de hisszük, hogy az itt felsorolt kívánalmak és reformok őket is egyöntetű állásfoglalásra bírják.

* **Végrehajtók uniformisba.** A kultúrminiszterium terve szerint jövőre az állami iskolák pedellusai egyenruhában fognak járni. Most ismét egy momentumát jegyezzük fel az általános egyenruhádóásoknak. Arról van szó, hogy a pénzügyminiszterium, amely a székesfőváros végrehajtóit eddig is uniformisban járatta, az egyenruhásítást a vidéki állami végrehajtókra is ki akarja terjeszteni. Végrehajtói körökben ez a terv nem valami nagy lelkesedéssel találkozik. A végrehajtó mesterseg úgy sem a legrokonszenvesebb foglalkozások közé tartozik és a végrehajtók úgy gondolkoznak, hogyha már hivatalos működésük alatt el kell szenvedniük az állásukkal járó görbe tekinteteket, legalább a magánéletükben ne legyenek szembetűnővé a dobpergással való összefüggésüket. Ezért most országos mozgalmat szerveznek az egyenruhásítási mozgalmat szerveznek az egyenruhásítási terv ellen.

* **Szedelgés a jótékonyaság nevében.** Az országot keresztül kasu járták a József Kir. Herceg Szanatorium nevében egy kis kék 60 filléres füzettel, mely „Védekezés a tüdővész ellen” címet viseli. A füzetet Rákóciban nyomatták. Semmi oka sincs a jelzett címet viselni, mer a füzetkékben a védekezésről egy árva szó sincs. De még keveseb oka van bárkinek az egyesület nevében azt terjeszteni, mert ezzel az egyesület senkit meg nem bízott. Nevével illetéktelenül visszaélnék. Kérünk mindenkit, hogy a füzet terjesztőit adják át a hatóságnak.

* **Közig. biz. ülés a vármegyénél.** Bács Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága e hó 6-án tartotta november havi rendes ülését. Fernbach Károly, főispán elnöke alatt. Sztankovics György kir. főmérnök jelentése szerint a törvényhatósági közutak állapota kielégítő. Az állami beruházási hitel terhére az 1908. évre 31 helyen engedélyeztet összes utépítési munkát a oszultalva—topolyai, melykúti és zsabolyai—sajkászentiváni szakok kivételével készek. Munkába vétetett a legutóbb engedélyezett apatin—gombosi törvényhatósági közut szakaszának a kitépítése, a melyhez azonban szükséges költségek szállítási vagyonhiány miatt ez ideig még megkezdhető nem volt. — Dr. Pávovits Simon tiszti főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi viszonyok kiválóan kedvezőek voltak. — Gramling Kornél királyi alügyész a kir. törvényszéki fogház állapotáról tett jelentésében megemlíti, hogy a múlt hó folyamán a fogházban 44 letartóztatott volt elhelyezve és pedig jogérvényesen elítélte elzárva 1, fogházra 10, börtönrre 19, fegyházra 1. — Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a vall. és közokt. miniszter Vrabely István velleti állami népiskolai tanítót áthelyezte és szolgálattételre a bácsbodrog vármegyei kir. tanfelügyelőséghez rendelte be. Az elmúlt hónap a községi és felekezeti jellegű népiskolai tanítók fizetésének az 1907. évi XXVII tc. értelmében leendő rendezésére 18.400 korona, eddigél összesen évi 120.740 korona államségi folyósított. Tizenhét községben járv 364 tantermet látogatott meg. A szilbácsi gör. kel. és a dunagösi ág. ev. népiskolák felső osztályait vezető tanulók a magyar nyelv tanítását teljesen elhanyagolják. Dunacséb községben egy

szerb tannyelvű zugiskolát talált, melyben egy magyarul nem tudó, oklevélnélküli egyén működik, mint tanító s a mely iskolánál egy a külföldön megjert szerb szövegű térképen kívül egyéb taneszt nem talált. — A kir. pénzügyigazgatóság jelentése szerint a vármegye területén az adók alálása ez: Bégyenes adó október hónapban 596.232 korona 39 fillér. Hadmentességi díj: 1908. okt. hóban 30.575 kor. 13 fillér. Bélyeg és jogilleték: 1908. október hónapban 297.252 korona 41 fillér. Fogyasztási és italadó 1908. október hónapban 114.400 korona 40 fillér. Tanítói nyugdíj 1908. október hónapban 4506 kor. 03 fillér. Országos betegápolási pótdó 1908. október hónapban 28.299 kor. 21 fillér. — A főállatorvos jelentése szerint október hónapban az állategészségügy alálása kedvezőbbé volt mint szeptemberben. Az egyes ragadós betegségek közül a lépene 7, a vesztésű 7, a rühkór 3 sertésörháné 3 községgel csökkent; sertésvész változlan. Ragadós száj- és körömfájás, takonykór és ivarszervi halyagos kiütés a törvényhatóság területén nem uralkodik.

* **A Dmke érdekében.** A Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület teljes erejében azon firaodik, hogy a délvidéki magyar városokat környéküknek kulturás központjává tegye. Ezért átiratot intézett a városok is, melyben arról értesíti a tanácsot, hogy Baján létesítendő színház, női ipariskola, muzeum és könyvtár érdekében már eddig is lépéseket tett, s ezután teljes erővel oda fog hatni, hogy ezek a kulturintézmények minél előbb létrejőjenek. Továbbá kéri a várost, hogy küldjön ki egy megbízottat, aki az egyesülettel egyetértve járna el ezekben az ügyekben.

* **Munkásházak létesítése vármegyénkben.** Megyénk egyik vidéki városában követendő példát nyújt a vármegyei székhelyének a szegény társadalmi igazgatása terén. Zenta város képviselőtestülete ugyanis mindenben megértette a XX. század államségi alapelveit a mindenkori magárahagyott munkaerővel, munkásosztállyal szemben. Ez az alapelv irányezme abban áll, hogy az állam nem engedti a felsőbb társadalmi osztályok uralmát kizárólagos jogként érvényesülni, hanem mindenki számára egyformán lehetővé teszi az anyagi és szellemi javak megszerzethetőségét. Előtli a nemes intenciótól vezetteve elhatározta a közgyűlés 443 munkásház létesítését. A vállalati összeg vidéki vállalkozási viszonyainkhoz képest nagyon mondható, amennyiben 572.324 korona és 99 f. teszen ki. Amivel örvendesebb tehát, hogy a vállalat perfect vállalással nemcsak magyar de egyzersmind helybeli vállalkozót bíztak meg Goldstein Benő entai lakos személyében. ▲ Összeg 33 év.

* **Egyetemi kórház — Szege-den.** Szegedről írják: A belügyi, kereskedelemügyi és vallás-közoktatásügyi kormányok képviselő e hó 7-én Szegedre érkeznek és megérik a létesítendő egyetemi 500 ágyas városi kórházra vonatkozó előzetes tárgyalásokat, amelyeknek az elnöke maga a polgármester, Lázár György dr.

* **Halálozás.** Reich Vidor bajai nagykereskedő, a Reich Bernát óég tulajdonosa, szívészűhűdsében hirtelen meghalt. A fiatal, életerős ember halála óriási részvétet keltett. A váratlanul elhalt nagykereskedő felesége már hónapok óta halálos beteg. Rajk Aladár dr. Bajai város országgyűlési képviselője, fivőrért gyászolja az elhunytban.

* **Lókiállítás Óverbászcon.** A B. Bodrog vm. Gazdasági Egyesület e hó 15-én Uj-és Óverbász községek határára, a selyembérlyító hivatal előtti térségen álladajzással összekötött ló- és szarvasmarha kiállítást rendez.

*** A szabadkai vattagyár oszdben.** A szabadkai vattagyár ellen a törvényszék elrendelte a oszdben. Csődbiztosnak dr. Kúndis Gábor törvényszéki bírót, tömeggondnoknak dr. Mukics Simon ügyvédet nevezték ki.

Csikos és „Henneberg”-szelyem 75 kr.-tól feljebb, bérmenve és vámentesen. Mintha postafordultával.
Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

*** A paliosai tópart kiépítése.** A belügyminiszter Szabadka városnak a paliosai tópart kiépítésére vonatkozó határozatát jóváhagyta. A kiépítést valószínűleg jövő tavaszkor kezdik meg.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár r.-t. bácsmezei képviselete

SZELES JENŐ. ZOMBOR
Mintaraktár
kutszivattyúiban és tűzfűcskenőikben.
Húzái gyártmány.

*** A bajai orvosi kar köréből.** Dr. Kuzman Oszkar bajai orvost a treneseni közorház orvosává választották meg.

„IDEÁL” pörköltkávét a legjobb.

*** Gondnokság.** Az újvidéki kir. törvényszék Kollisch Sándor futtaki állatorvost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

*** Alapszabály jóváhagyás.** A magyar királyi belügyminiszter a jankováci olvasókör alapszabályait a bemutatási záradékkal előtárta.

*** Polgári leányiskola.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kaszás Róza okl. polgári iskolai tanítónőnek Zentán egy magánjellegű polgári leányiskolának fentartását engedélyezte.

Pápai jubileum.

Lélekelő, szép ünnepély folyt le folyó hó 8-án este, a zombori Katolikus Legényegyesület székházában. Ugyanis ez alkalommal ünnepelte X. Pius pápa pappá szentelésének 50 éves jubileumát.

A székház nagy terme már 5 órakor megtelt előkelő közönséggel, olyannyira, hogy számosan kénytelenek voltak visszafordulni; s most is bebizonyosodott az a tény, hogy a terem kicsi — nagyon kicsi.

A nagy és előkelő közönség nem is sejtette, hogy a pápai ünnepély az utolsó pillanatban majdnem teljesen megsemmisült, mivel a szereplők egy része betegség és hirtelen távozás miatt kénytelen volt lemondani, és hogy meg nem semmisült, teljesen és kizárólag Buday Gerőnek köszönhető, mivel az utolsó pillanatban ő vette kezébe a dolgot és vitte sikerre a pápai ünnepélyt.

Buday Gerő ez alkalommal ismét tanulmányát adta ügybozgalmának, vasszorgalmának és az egyesület érdekéért való rendíthetetlen munkálkodásának. Segítő társa volt minden tekintetben Dr. Müller János, lapunk szépirodalmi főmunkatársa, aki, mint mindig, most is kitért magáért.

Az ünnepély prólogját Schmidt József szavaltta el nagy páthosszal. Utánna Preyer

„Ecco Sacardus magnus”-át gyönyörűen énekelte a kath. legényegyesület vegyeskara. Ennek végzetével Littray Péter egyesületi jegyző mondta el ünnepi beszédét, szép szavakban esztelve a mai nap eseményeit.

Majd Rell Emma gyönyörű éneke és Mészáros Mária bájor, szép szavakkal után Theuriet „Jean Marie” egy felvonásos drámája következett, melynek tökéletes, jó előadása mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. A bájor Kaich Erzsike (Thiréz) szerepét oly meghatóan, igaz hűvel játszotta, hogy sokaknak könnyeket csalt ki szemekből. Hű partnerei voltak Dr. Müller János (Jean Marie), ki nek szép játéka sok vérbeli színész megirigyelhető és Schmidt L. József (Joel), ki szintén ügyesen játszotta meg szerepét.

A műsor befejeztével Buday Gerő ismertető szavai kíséretében vitelt képek mutattattak be X. Pius pápa életéről, melyek az előre haladott idő miatt másnap (hétfőn) este folytatódtak.

Csodáljuk, hogy a Szabadkán megjelenő „Bácskai Napló” itteni tudósítója nem vett tudomást Buday Gerőnek áldásos működéséről, holott az ünnepély rendezése körül szintén őt illeti a babérok nagy része.

O. L.

Színház.

Műsor.

Csütörtökön, 12 óra: „Gyermek”, színmű Póntekon, 13 óra: „Vándorlegény”, operetta, Bara Andor első feljete.
Szombaton, 14 óra: „Dollárkirálynő”, operetta újdonság.
Vasárnap, 16 óra: „Dohán, Vén bakancsos és fia a husár”, népszínmű.
Este „Szerelmes fia”, komédia. Újdonság.
Hétfőn, 16 óra: „Dollárkirálynő”, operetta.

A esőkkirály.

Szombaton — „A esőkkirály” került színpadra itt először. A esőkkirály a modern operette iradalom remeke. Kétes értékű zene, lehetetlen mese és a cselekmény teljes hiánya, amit jellemzésére mondani lehet. Néhány kedvesebb dal és kettős tette csak lehetővé az ottmaradást. Az előadás megfelelő volt a darab értékéhez. Meglátszott az előadáson, hogy a szereplők maguk sem vették komolyan a darabot.

Kaposi Józsa (A királyné) szépen énekel, de játékaival és modorával, mely partnereit számításba sem venni látszik, minden hatást lerontott és a 2-ik felvonásban a fucipós táncot hiába vártuk.

A többi szereplők többé kevésbé jó nyújtottak.

Gretchen.

Vasárnap este „Gretchen” ment itt először és a színpad szerint utoljára. A darab az aminosus „P” betűvel jelezve a színpadon és nem ok nélküli. A darab sikamlós természete sokakat visszatartott, de akik jelen voltak, nem bánták meg, mert igen jól mulattak. A rendezés jó, az összejáték kitűnő, az egyes szereplők külön külön kifogástalanok voltak.

Náni.

Vasárnap délután „Náni”-n mulattak a gyermekek és annyit tapsoltak, hogy még a nagyok is megirigyelték.

A Biboros.

Hétfőn „A Biboros” bemutatója volt. A közönség zsufolásig megtöltötte a színházat a jóhírű darab bemutatóján. És nem esalódtak, mert az izgató darab tökéletes előadásban került színpadra. Remete Géza (biboros) tökéletesen produkált.

Szerepét gondosan kidolgozta és annak minden részletét, a legfinomabb árnyalatokat kifejezőre juttatta. Intelligens, képzett színész, ki nem külsőségekkel kíván hatni, hanem természetes mesterkéletlen játékkal és joggal állíthatom, hogy „A Biboros” itteni sikerét neki köszönheti. Múltó partnerei voltak Gózon, Virányi, Radványi, Halasi Béla, kik ügyes játékaikkal csak fokozták a hatást. A hölgyek közül Halasi Mária és Haraszti Vilma váltak ki.

Szerényen megjegyzem, hogy ajánlatos volna, ha a direktor ur gondoskodna arról, hogy idegen hangzáru nevek teljesen ejtessenek ki, hogy ne történjen meg az ami ma este, hogy mindenki Ösiginek ejtette ki azt, amit Kigyinek kell mondan.

Dr. M. J.

Irodalom.

Vértesi legújabb műve.

(Vértesi Károly: Legújabb beszédei 1904—1907. Hazafias ünnepélyeken, gyűléseken, küldöttségben, pohárkésztőnk, sürgöny utján, veszes. Ára 2 K. Kaplathó a szerzőnél.)

Vannak írók, kiknek termékenysége e odás mértékűt mutat s a kiknél valóban azt kell kérdeznünk: hány órából áll a napjuk, nem-e többől, mint a miénk?

Ilyen rendkívüli termékeny író, a rég már országos hírű Vértesi Károly, kinek műveiből nem csak szépirodalmi, hanem szaklapok is közölnek cikkeket, jelölül annak, hogy Vértesi művei azok közé a kevesek közé tartoznak, melyek nemcsak szórakoztatják, de oktatók és ismereteinket gyarapítók is.

Az előtűnk fekvő könyv munkásságának a szónoklás irányában kifejtett nagy ágáról tesz fényes bizonyosságot, magában foglalván a szónoki képességnek magas művészetét és sokszor tündöklő csillogását.

Manapság, mikor az általános intelligencia olyan nagy körül fel, az átlagot jóval meghaladó kiválóságok kellenek ahhoz, hogy valaki újat és tanulságosat tudjon mondani.

Írók az ő nyílt, becsületes ismerőseiről és barátairól, társadalmunk kedvelt tagjairól emlékszik meg könyvében, összegyűjtve azokat a beszédeket, melyeket vig és ünnepélyeszerű összejöveteleken mondott rólok. Oly élethűen eszteli személyeit, hogy a bűvészeknek, sokak által még csak nem is sejtett erejével, szinte élénk varázsolja azokat a jeles embereket, kik közöttünk éltek és élnek. Sorai valóban élnek, lélekenek, beszélnek — megelevenednek.

De nem kevésbé kiválóak azok a beszédei is, melyeket Vértesi egy-egy kézimert és sokszor épen az ő lankadatlan buzgósgával és magas műveltségével alapított társaságnak, egyesületnek, testületnek, a megnyitó és egyéb ünnepélyes közgyűlésén, vagy ülésen mondott s melyeket mi annak idején hallottunk is. Az ezkében a beszédekben sűrűn fel-felűnő sasszárnyalású gondolkodás könyvét — melyet különben ő szerényen barátainak szánt elsősorban — általános érdekűvé teszi, miért is kötelességet teljesítünk akkor, mikor e könyvet mindenkiné, aki a szépet, jóért lelkesedni tud — örömmel ajánljuk.

dr.

Nyilttér*)

Ugyan mondja, mi lesz ebből?

Álmatlan éjjelek, mert a köhögés nem hagy nyugton; fúradás, nap-pal fájdalom a gégében; egészen nyomorulttá tesz. — Hja, kedves uram, én újra csak azt tanácsolom önnek, a mit sok embernek ajánlottam már az illetők szerencséjére: vegye utasítás szerint Fay valódi szodeni ásvány pasztilláit. Bizonyára nem igérek önnek sokat, ha azt mondom, hogy nemsokára ismét nyugodtan alszik és szabadon lélel. Legelőbb tegyen egyszer próbát. Egy skatulya 1 K. 25 filléért mindent kapható.

Főképviselő Ausztria-Magyarország részére: K. Fr. Guinzert Wien, IV., Gr. Neugasse 17.
Főraktárak Budapesten: Egger Leó dr. és Egger J. VI., Vasútkörút 17., Koochmeister Frigyes utóda, V., Holdtóra 8., Thallmayer és Seltz V., Zrínyi-utca 3., Török József, VI., Kálvária-utca 12

*) Ezen rovat alatt közlötteként nem vállal felelősséget a szerk.

4665/908. szám.

Arverési hirdetmény.

Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottságának 16386. alisp. 1001 jkv. 1908. számú jogerős véghatározatával nyert megbízást folytán ezennel közölni teszem, hogy az újvidéki járáshoz tartozó Dunagátos község vadászati jogát Danagátos községéhez 1908. évi november hó 24-én délelőtt 10 órakor a köfendő szerződésnek végső fokban leendő megerősítése napjától számítandó 6 évre fogom nyilvános árverés útján bérbé adni. — Kiküldési ár 166 korona 86 fillér, mely összegnek 10%-a az árverés megkezdése előtt lefizetendő.

Az árverési feltételek nálam a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ujvidék, 1908. november 3-án.

NIKOLITS,
főszolgabíró.

5509/1907

Pályázati hirdetmény.

Óker községben üresedésben levő segédjegyzői állásra 1908. évi november hó 25-iki határidővel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

A községtől évi 800 korona, állami kiegészítés 200 korona.

Ujvidék, 1908. november hó 4-én.

NIKOLITS,
főszolgabíró.

Sérvben szenvedők!

A KELETI-fele os, és kir. szabadalmazott, pneumat us gumm-peletoval ellátott sérvkötők a legnagyobb orvosi tekintélyek véleménye szerint a legjobbak a maguk nemében! Alkalmos szerkezetük folytán a legnagyobb és legérzékenyebb sérvreket biztosan visszatartják.

Árak:

Egyoldalu 12 — K. Kétoldalu 24. — K.

Légyéksérvkötők egyszerű, de tartós minőség: Egyoldalu: 6.—, 8.— és 10.— korona

Kétoldalu: 12.—, 16.— és 20.— koronára.

Köldöksérvkötők, haskötők légóhas, gyomor vagy vesebaj ellen.

UJ! Göcsérharisnyák, varrat nélkül! UJ!

Havibaj-kötőlekek, heretartók stb. valamint a betegápoláshoz és betegnyelmezhez szükséges összes felszülteket a legjobb kivitelben, eredeti gyári árak mellett szállít.

Keleti J. orvos-sebész műszerekfőgyár.

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Képes sávjegyek ingyen és bérmentve.

Hungária-fürdő.

Tájékoztató.

Fürdőárak:

Kádfürdő egyszeri használatért . . . 1 K 20 f

Gőzfürdő egyszeri használatért . . . 1 K — f

Diák- és gyermekj. egyszeri haszn. — K 40 f

10 kádfürdőjegy egyszerre váltva 10 K — f

12 gőzfürdőjegy egyszerre váltva 10 K — f

Gőzfürdő uraknak:

Kedden és szombaton egész napon át, vasárnapon, hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken déli 1 óráig.::

Gőzfürdő hölgyeknek:

Hétfőn, szerdán és pénteken délután 2 órától 6 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak minden nap, vasárnap d. u. kivételével használják.

A fürdősi idő kadaknál 1 óra.

A fürdő reggeli 5 órától esti 7 óráig nyitva. Különféle újságok. — Fodrász és telefon a fürdőben.

Teljes tisztelettel: **Sárközy Soógor Béla,** bérnök.

Szőlőoltványokat szállít, fajtisztaságért

Jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Külföldi első szőlőoltvány telep

telepítés: **CASPAR FRIGYES, Medgyes 66.** (Nagyküküllő megye). Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben található az a szag minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendésének megtehető előt az ismerős személy segétként nyújtó, mint irásbe ílg bizonyoságot szerethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Falcione-fürdő.

Tájékoztató.

Fürdőárak:

1 havi bérlet 4 kor.

12 gőz jegy 6 kor.

10 felső kád jegy 8 kor.

10 alsó kád jegy 6 kor.

4 tisztviselő jegy 2 kor.

Midőn ezen újonnan megállapított fürdőárakat a n. é. közönség becses tudomására adom, vagyok bátor még megjegyezni, hogy évi bérletek családok részére nagyon jutányos árban kaphatók garancia mellett.

Továbbá tudatom még, hogy a fővárosból egy hosszú gyakorlattal bíró szakembert alkalmaztam fürdőmesternek; ezért abba a kellemes helyzetben vagyok, hogy nagybecsű vendégeim igényeit mindenben kielégíthetem.

A fürdő reggel 5 től este 8 ig áll a nagyközönség rendelkezésére.

Becses pártfogásukat kérve, vagyok illő tisztelettel

Bridmann Lajos,
fürdőbérnök.

Most a legjobb idő az ültetésre **magasszárú és bokor, gyász- és futó**

rozsáknak.

Ajánlok kétléves nyári nemesítésekét, legszebb fajok, remek koronák

ára dronként magas szárú 1—2 kor. , alacsony , 40—70 fl.

Rózsáim saját nevelésem, tehát az itteni talajhoz szokva, melyek jól tovább fejlődnek.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett.

Goeser Antal

mű- és kereskedelmi kertész ZOMBOR, Rákóczi ut 42.

15 percz alatt - száradó -

Padló Email Lack

0., 1., 2., 3., 4., 5. szám.

Kapható: ifj. Heindlhofer Róbertnál Zombor.